

2011. január 1. szombat
Apostolok Cselekedetei 1,1–14

Dr. Fekete Károly

¹⁴Az első könyvet arról írtam, Teofilusom, amit Jézus tett és tanított kezdettől ¹²egészen addig a napig, amelyen felvitetett, miután a Szentlélek által megbízást adott az apostoloknak, akiket kiválasztott. ¹³Szenvedése után sok bizonyítékkal meg is mutatta ezeknek, hogy ő él, amikor negyven napon át megjelent előttük, és beszélt az Isten országa dolgairól.

A Szentlélek ígérete és Jézus mennybemenetele

¹⁴Amikor együtt volt velük, megparancsolta nekik: "Ne távozzatok el Jeruzsálemből, hanem várjátok meg az Atya ígését, amelyről hallottátok tőlem, ¹⁵hogy János vízzel keresztelt, ti pedig nemsokára Szentlélekkel kereszteltettek meg." ¹⁶Amikor együtt voltak, megkérdezték tőle: "Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izráelnek?" ¹⁷Így válaszolt: "Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. ¹⁸Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig." ¹⁹Miután ezt mondta, szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt a szemük elől. ¹¹⁰Amint távozása közben feszülten néztek az ég felé, íme, két férfi állt meg mellettük fehér ruhában, ¹¹¹és ezt mondta: "Galileai férfiak, miért álltok itt az ég felé nézve? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe." ¹¹²Ezután visszatértek Jeruzsálembe az Olajfák hegyéről, amely Jeruzsálem közelében van egy szombatnapi járóföldre. ¹¹³Amikor hazatértek, felmentek a felső szobába, ahol meg voltak szállva, mégpedig Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, Simon, a Zélóta és Júdás, a Jakab fia. ¹¹⁴Ezek valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozásban, az asszonyokkal, Jézus anyjával, Máriával és testvéreivel együtt.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Az Apostolok cselekedeteiről írott könyv a folytatás jegyében született. Az 1,1–14 két részből áll, ahol kettős kapcsolóponttal köti össze műveit. Az egyikkel (1,1–3) visszautal a címzettnek, Teofilusnak szánt evangélium eseménysorára, amelynek centrumában a Krisztus-esemény áll. Itt a szentíró beszél egyes szám 1. személyben. Ennek eseménysora addig a napig tartott, amelyen „felvitetett” (*anelémfihē*).

Ez a nap mindenképpen fordulópont az evangélium sorsában. Ezért a másik kapcsolóponttal (1,4–14) a Lk 24,45kk mennybemenetel leírásához kapcsol vissza Lukács, kinagyítva a részleteket, hogy jöhessen a folytatás: az Isten Országáról szóló üzenet terjedéstörténetének leírása.

A kiindulópont az utolsó párbeszéd részletezése a Mester és tizenegy tanítványa között, ahol a folytatás menetrendjét a feltámadott, mennybement és a Szentlélek által az apostoloknak megbízást adó, jelekkel bízató Jézus szabta meg.

6. vers

A 6. vers– jelenetváltás. Jürgen Roloff¹ hívja fel a figyelmet arra, hogy a sürgető tanítványi mondatban torlasztásosan három kérdés is van az *apokaliptikus menetrenddel* kapcsolatban, amelynek mindegyik vonatkozására egyértelműen válaszol Jézus.

<i>A rákérdések elemei</i>	<i>A válaszok</i>
1. „Ebben az időben?”	Nem rátok tartoznak azok az idő-kalkalmak.
2. „Izráelnek?”	Jeruzsálemtől a föld végső határáig terjed.

¹ Jürgen ROLOFF: *Die Apostelgeschichte*, NTD 5., Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen, 1981, 22–23.

3. „Te állítod fel?”	Az Atya a maga hatalmába helyezte.
----------------------	------------------------------------

Az idők és az alkalmak mindenkori szuverén ura a Teremtő Isten. Az időhöz való engedelmes viszonynak ez a tény az alapja. Az Isten üdvözítő kegyelmét nem korlátozhatják országhatárok. A cél: minden nép elérése a föld végső határáig.

9–11. vers

Fantasztikus jelenetsor zajlott le a mennybemenetel napján az Olajfák hegyén. Filmre kívánczó képsorok peregtek le a maguk kettősségével, hirtelen váltásaival. Ott volt a halálból visszatért fővezér, a Győztes Krisztus és ott volt a megvert sereg, a szomorú tanítványok. Ott volt a megcsonkult tanítványi kör és a közülük kiváló, tőlük elkülönülő Mester. Bensőséges búcsúpillanatok lettek ezek a családdá lett követők körében, de mindez mennyei-angyali nyilvánosság előtt zajlott. Újra összegyűlt a csapat, a tizenegy, valamint a Jézus közvetlen családtagjai és ekkor jött a nagy kiszakadás, a mennybemenetel. Az Isten-jelenés felhővel és a könnybe lábadt szemekkel, mintha kettős függöny ereszkedett volna le. Földbegyökerezett lábak az embereknél és távolodás, mozgás a Mesternél. Nem is tudjuk hirtelen, hogy ez a közösség végét jelenti-e vagy ez az összekovácsolódás előfeltétele és egy új kezdet nyitánya?

Jézus Krisztus küldetésének ez a csúcspontja, de a tanítványok számára ez a kifosztottság ünnepélye, olyan nyereség, ami egyben fájdalmas veszteség is. Jézus lábnyomában és mégis új úton. Együtt, de egyedül, mert Nélküle. Idegenségérzet e világban, pedig az egeken áthatoló Krisztus trónfoglalásával most valósult meg először a mennyei és földi kettős-állampolgárság kategóriája, amely minden hívő lehetőségévé lett a Krisztusban.

Józan keresztyénekre vár ez a világ, akiket nem az „apostolok álmodozásai” kötnek le, hanem az „apostolok cselekedetei” jellemeznek. Akiknek a lába nem gyökerezett földbe, de nem is lebegnek a föld felett, hanem keresztyén józansággal járnak e világban.

12–14. vers

Az első őskeresztyén gyülekezeti névsor személyiségeiben rejlő különbözőségek kiegyenlítője, közös nevezőre hozója a nem csüggedő, kitartó, lelkiismeretes munkával (*proskarterountes*) végzett imádság.

Prédikációvázlat

„... erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek...” (ApCsel 1,8)

Keresztyén életrendünkben a 2011. év is csupán folytatás. Amikor ennek az évnek a kapujában megszólal a Szentlélekről szóló ígéret, akkor az Isten Igéje elénk jön, hogy megelőzze hamis váradalmainkat, téves elképzeléseinket. Ahogy W. Löhe jellemezte: az a csodálatos ebben a könyvben, hogy a Jézus Krisztus által küldött Lélek szinte kézen fogva vezette az apostolokat minden igazságban, hitben, erőben és tűrésben, s ámulatra méltó az egyháznak ez a tavaszi korszaka. Erőt ad, hogy elhagyjuk hamis álmainkat; erőt ad a várakozáshoz; erőt ad a tanúskodás feladatához.

1. Urunk erőt ad az álmok elhagyásához

Igenis sok erő kellett ahhoz a tizenkettőnek, hogy le tudjanak mondani az álom-országról és az abban nekik „kijáró” pozíciókról, a dávidi királyság restaurációjáról és az áhított politikai önállóságról, s megértésük, hogy az Isten Országáa hasonlíthatatlanul más, mint az emberi elképzelések. Erő kellett ahhoz, hogy elfogadják Krisztus akaratát, amely szerint a megváltás nem lokális helyreállítás, apró helyi ügyecske, hanem kozmikus, világméretű valóság; s erő kellett elfogadni azt is, hogy nem a tanítványi ítélezésen lesz továbbra sem a hangsúly, hanem az Isten végtelen kegyelmén. Jézus Krisztus Atyja többet akar Izráel helyreállításánál, mert Ő kozmikus helyreállítást akar. Ehhez nem egy varázsvesszős pillanatot hoz el, hanem évszázadokat mozgósító, nagyívű programot gondolt el,² amelynek megnevezi kezdő- és végpontját. Ma is a Lélek ereje kell ahhoz, hogy átvegyük Isten távlatait, amelyben az én-központúságtól eljutunk a világméretű helyreállításhoz, hogy minden és mindenki a maga helyére kerüljön.

2. Urunk erőt ad a várakozáshoz

A nagy ügyek elkapkodása, türelmetlen elhirtelenedése végzetes lehet. „Nincs károsabb a krisztus ügyére nézve, mint a bármily jószándékú, de elhamarkodott és felkészületlenül végzett szolgálat és bizonyágtétel. Várniuk kell, semmi más formája nem lehetséges az engedelmességnek számukra e pillanatokban.” (Varga Zsigmond)

Jézus Krisztus utolsó földi mondata nem arról beszél, hogy hogyan jön el a Lélek, mik lesznek a külső jelei, s milyen körülmények között robban bele e világ életébe, hanem arról beszél, hogy miért, milyen céllal fog jönni. A „hogyan” Jézusnál másodlagos. A cél az első tanítványok és a mindenkoraiak esetében az, hogy kapjanak erőt.

A Lélek eljövételének a szándéka ma sem kevesebb: jön, hogy erőt kapjunk! Urunk olyan erőt kínál, amely nemcsak felülmúlja a felsoroltakat, hanem össze sem hasonlítható azokkal, mert teremő és újjáteremő erő. Ez az erő költözhet belénk is, ennek nyílhatunk meg. Ahogy igaz az, hogy ma az erő világában élünk, úgy igaz az is, hogy a nagy erőtömbökkel szemben e világ gyengesége, elesettsége, erőtlensége is nyilvánvaló. Bár az erő(szak) világában élünk, mégis erőválságban élünk. E gyenge világban kínálja Isten a maga áldó erőit. Ő biztat minket erőfogadásra és Ő akar alkalmassá tenni ezek továbbadására bennünket is. Vegyétek át Tőle ezt az erőt és legyünk az Ő tanúi ez által az erő által!

3. Erőt ad a tanúskodás munkájához

Jézus tudja, mivel egyen-egyenként ismeri övéit, hogy azok nem hősök és nem rettenthetetlen bajnokok, egyszerűen tanúk. Kudarcos helyszínekkel indul a feladat, mert aki azt mondja, hogy *Neki adatott minden hatalom mennyen és földön*, az Úr Jeruzsálemben is, Júdeában is, Samáriában is, és mindenütt. Tőle kapható az erő arra, hogy a mindenkorai Krisztus-követők tanúkká lehessenek, miközben munka terhét hordozók, étellel küzdők, család gondjában őrlődők. De ha a Szentlélek végigfuvall rajtuk, akkor megerősödnek, sereggé állnak össze. Mi lehetünk gyengék, de Urunk erős fegyveres. Mi ránézünk, erőnk megújul, mint a sasé, szállunk és nem lankadunk el. Ez az erő 2011-ben is nélkülözhetetlen!

² Varga Zsigmond J.: *Az Apostolok cselekedeteiről írott könyv magyarázata*, DRTA Jegyzetkészítő Irodája, Debrecen, 1953, 22.